

PERSBERICHT

Annerveenschekanaal, 20 september 2016

De NLVOW dient ook een klacht in tegen Nederland bij de Europese Commissie

De Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW) diende vorig jaar een klacht in tegen Nederland bij een VN tribunaal in Genève, het "Aarhus Compliance Committee" (ACC). Die klacht is gebaseerd op het Verdrag van Aarhus uit 1998 dat aan de burgers van de deelnemende landen (waaronder Nederland) rechten geeft met betrekking tot (1) toegang tot milieu-informatie, (2) toegang tot besluitvorming over milieuaangelegenheden en (3) toegang tot de rechter bij milieu-geschillen. De NLVOW toont aan dat Nederland zich op elk van die gebieden niet aan het Verdrag houdt bij de uitbouw van windenergie op land. Het ACC heeft de klacht in behandeling genomen en Nederland heeft inmiddels een "verweerschrift" ingediend waar de NLVOW dan weer op mag reageren. Wat niet al te moeilijk zal zijn want het verweerschrift is weinig overtuigend. Waarom dan ook nog naar de Europese Commissie gestapt?

Niet alleen Nederland, maar ook de EU is partij bij het Verdrag van Aarhus. En dus heeft de EU de bepalingen van het Verdrag uitgewerkt niet alleen voor zichzelf, maar ook voor de Lidstaten. Dat laatste is gebeurd in de vorm van twee Richtlijnen. De bepalingen van die Richtlijnen komen inhoudelijk sterk overeen met het Verdrag van Aarhus. Dat ligt ook voor de hand want de Richtlijnen implementeren dat Verdrag. Een land als Nederland is dus gebonden zowel aan het Verdrag zelf (want Nederland is partij), als aan de Richtlijnen (want Nederland is lid van de EU). Er zijn natuurlijk ook landen die wel partij zijn bij het Verdrag, maar niet lid zijn van de EU.

Richtlijnen van de EU stellen een bepaald doel, maar laten de Lidstaten vrij om zelf te bepalen hoe ze dat doel willen bereiken. Anders dan een EU Verordening die direct geldt voor alle burgers en bedrijven binnen de EU, richt een Richtlijn zich dus tot de Lidstaten. En dus kunnen burgers er in principe geen beroep op doen, bijvoorbeeld door het indienen van een klacht bij het Europese Hof van Justitie in Luxemburg. Een Lidstaat moet immers eerst zelf beslissen hoe het een Richtlijn gaan uitvoeren. Logisch dus dat EU burgers niet direct naar het Europese Hof kunnen stappen.

Toch staan burgers ook bij een Richtlijn niet helemaal buiten spel. Eén van de mogelijkheden is dat burgers zich kunnen wenden tot de Europese Commissie met de klacht dat hun land een Richtlijn niet tijdig en/of niet goed implementeert. De Commissie moet die klacht dan gaan onderzoeken en als de Commissie concludeert dat de klager gelijk heeft, kan de Commissie als uiterste middel de Lidstaat in kwestie voor het Hof in Luxemburg dagen. "Als uiterste middel" want natuurlijk gaat de Commissie eerst overleggen met de Lidstaat in kwestie over een oplossing.

Na onze klacht richting Genève waren we natuurlijk benieuwd of Nederland - en dan vooral de Rijksoverheid - de zaken anders zou gaan aanpakken. Het gaat ons niet om het winnen van een juridisch steekspel, maar om de knikkers: dat omwonenden van windparken beter worden behandeld. Na ruim een jaar zien we hier en daar wel wat positieve ontwikkelingen in "Den Haag" - vooral de initiatieven van het ministerie van EZ op het gebied van "omgevingsmanagement" - maar tot nu toe blijft het vooral bij woorden en intenties en laten daden en afspraken nog op zich wachten.

Wat ons echter vooral triggerde om nu naar de Europese Commissie te stappen is het verweerschrift dat Nederland in augustus indiende bij de ACC in Genève tegen onze Aarhus klacht. In een lang

betoog van 36 pagina's wordt daarin alleen maar betoogd dat het in Nederland allemaal dik in orde is met de gang van zaken bij de uitbouw van windenergie op land en dat die NLVOW het allemaal verkeerd ziet en eigenlijk maar wat zit te zeuren. Helaas dus geen enkele vorm van zelf-kritiek en helaas dus geen enkele aanwijzing dat "Den Haag" het anders wil gaan doen. Integendeel!

De klacht tegen Nederland bij de Europese Commissie lag al enige tijd kant en klaar op de plank, maar we wilden eerst afwachten wat "Den Haag" zou gaan doen in de Aarhus zaak. Na dat verweerschrift van Nederland in die zaak halen we de EU klacht dus van de plank en vragen we aan de Europese Commissie een onderzoek in te stellen tegen Nederland wegens het niet voldoen aan de eisen van een tweetal EU Richtlijnen bij de uitbouw van windenergie op land.

Gelet op het bovenstaande zal het niet verbazen dat inhoudelijk de klacht bij de Europese Commissie sterk lijkt op de klacht bij het ACC in Genève. Omdat "Brussel" een harde grens stelt aan het aantal woorden, beperkt onze EU klacht zicht tot één onderwerp: toegang van burgers tot besluitvorming. We laten dus toegang tot informatie en tot de rechter buiten beschouwing, in elk geval voorlopig.

Juridisch gaat onze klacht bij de Europese Commissie vooral om de volgende bepalingen.

- Als het gaat om plannen en programma's op het gebied van windenergie op land, houdt Nederland zich niet aan artikel 6, lid 2, en artikel 8 van Richtlijn 2001/42/EG waarin wordt bepaald dat het publiek "tijdig, daadwerkelijk en binnen een passend tijdschema de gelegenheid (wordt) geboden om hun mening te geven" en dat er met die meningen rekening moet worden gehouden.
- Als het om concrete projecten gaat, houdt Nederland zich niet aan artikel 6, lid 4 en artikel 8 van Richtlijn 2011/92/EU waarin geëist wordt dat het publiek in een vroeg stadium, wanneer alle opties nog open zijn, een reële mogelijkheid heeft tot inspraak en dat de inspraakreacties in het kader van de vergunningprocedure in aanmerking worden genomen bij het nemen van besluiten.

Uiteraard laten we het niet bij het poneren van stellingen, maar onderbouwen we die stellingen ook met feiten uit de praktijk van de besluitvorming in Nederland over windenergie op land. Met als kern dat in die praktijk het publiek slechts *pro forma* wordt geconsulteerd en pas wat mag zeggen als alle materiële besluiten al zijn genomen in bestuurlijke onderonsjes. Dus op een moment dat alles al vastligt en er niets meer veranderd kan worden.

U kunt de tekst van de klacht bij de Europese Commissie downloaden van de NLVOW website (www.nlvow.nl).

Voor de redactie:

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Rob Rietveld, directeur NLVOW, telefoonnummer 06-46375095